

SODELOVANJE SPLOŠNIH KNJIŽNIC Z ZAMEJSKIMI SLOVENC IN SLOVENC PO SVETU

junij 2020

Splošne knjižnice, ki sodelujejo s zamejskimi Slovenci in Slovenci po svetu in njihovo delovanje na tem področju sofinancira Ministrstvo za kulturo:

Knjižnica Srečka Vilharja Koper

Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto

Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem

Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota

Ostale knjižnice, ki sodelujejo s zamejstvom:

Mestna knjižnica Ljubljana

Kosovelova knjižnica Sežana

Ljudska knjižnica Metlika

Knjižnica Antona Tomaža Linhart, Radovljica

Mestna knjižnica Ljubljana, direktorica mag. Teja Zorko

- Koliko Slovencev izven naših meja je vključenih v vaše knjižnice in uporabljajo Biblos in drugo e-gradivo? Kako je z njihovim plačilom članarine? Ali se v teh razmerah lahko vključijo v knjižnico pod enakimi pogoji kot prebivalci v okviru vaše knjižnice, torej brez plačila članarine?

Preko oddaljenega vpisa imamo vpisanih 26 članov, ki kot stalno/začasno bivališče navajajo tujino – podatek ni merodajen, saj imamo (precej) članov, ki živijo in delajo v tujini, vendar imajo v Sloveniji še vedno stalno ali začasno bivališče, ki ga pri vpisu navedejo. Kot zanimivost, v zadnjem mesecu (april) se je v MKL spletno vpisalo 224 novih članov, 5 od njih iz sledečih krajev: Beograd, Celovec, Zagreb, Kilchberg, Town of Tuxedo.

Za vse člane vpisane preko spleta veljajo enaki pogoji trenutnih izrednih razmer in tudi sicer.

- Katere projekte izvajate s Slovenci v zamejstvu in po svetu?

Projekt Poletavci – poletni bralci in sicer z otroki Slovencev v Berlinu (Nemčija), z OŠ Avgust Černigoj, Prosecco (Italija) – tu sodelujejo tako otroci/učenci Slovencev kot tudi Italijanov, šola je slovenska. V Tesliću (BiH) sodelujejo otroci, ki v šoli obiskujejo dopolnilni pouk slovenščine.

- S katerimi državami sodelujete?

Italija, Nemčija ter Bosna in Hercegovina.

Še mnenje o sodelovanju z zamejci: zelo podpiramo idejo, da bi se knjižnice skupaj, v okviru Združenja splošnih knjižnic predstavile zamejskim Slovincem v tujini, z možnostjo vpisa in branja literature za vse generacije v slovenščini. Gotovo bi nam tukaj Urad vlade za Slovence v zamejstvu lahko pomagal.

Knjižnica Srečka Vilharja Koper, direktor David Runco

Članstvo in uporaba e-virov Knjižnice Koper

Brezplačno članstvo in s tem uporabo slovenskih e-knjig in drugega e-gradiva omogočamo vsem Slovincem v zamejstvu in po svetu. Brezplačnost za Slovence v zamejstvu in po svetu je opredeljena tudi v našem poslovniku in ceniku in ne velja le za čas epidemije. Trenutno je v Knjižnico Koper aktivno včlanjenih 838 Slovencev iz 23 držav izven Slovenije, od tega največ iz Italije (655), Hrvaške (58), Bosne in Hercegovine (29), Velike Britanije (27) in Argentine (21).

Z Narodno in študijsko knjižnico Trst ter s splošnimi knjižnicami v Hrvaški Istri in ter v severnem delu Primorsko-Goranske županije (Reka) imamo sklenjene sporazume o eni članarini, kar omogoča vsem Slovincem, ki so včlanjeni v splošne knjižnice v hrvaški Istri in Reki, brezplačno uporabo vseh storitev Knjižnice Koper, vključno z izposajo na dom, članom Knjižnice Koper pa brezplačno uporabo storitev splošnih knjižnic v zamejstvu. E-viri Knjižnice Koper so dostopni tudi preko spletnih strani partnerskih knjižnic iz zamejstva (primer NŠK Trst: <https://knjiznica.it/ostanimo-doma-in-berimo-knjige/>), v vseh zamejskih knjižnicah in slovenskih društvih našega območja izvajamo tudi predstavitve in izobraževanja za uporabo e-virov.

Pomembnejši projekti za Slovence v zamejstvu

- **V Italiji**

Razvoj knjižnične dejavnosti na Tržaškem načrtujemo v dogovoru in tesnem sodelovanju z Narodno in študijsko knjižnico Trst in drugimi slovenskimi knjižnicami ter kulturnimi organizacijami. Program zagotavljanja dostopnosti knjižničnega gradiva in storitev snujemo na podlagi zmožnosti in potreb tržaškega okolja, vanj vključujemo tiste dejavnosti in projekte, za katere (skupaj z NŠK) ocenjujemo, da bodo najučinkoviteje pripomogle k ohranjanju in spodbujanju razvoja slovenskega jezika in kulture na Tržaškem in širše. Na podlagi dogovora, sklenjenega v letu 2014 z Narodno in študijsko knjižnico v Trstu (v nadaljevanju NŠK) in z Goriško knjižnico Franceta Bevka, smo sodelovanje s slovensko narodno manjšino v Italiji razmejili tako, da Knjižnica Koper skrbi predvsem za knjižnične potrebe tržaškega območja, Goriška knjižnica pa za potrebe goriškega in videmskega območja.

V Knjižnici Koper pridobivamo preko letnih Neposrednih pozivov Ministrstva za kulturo za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah tudi sredstva za **nakup knjižničnega gradiva** za potrebe slovenskih knjižnic na tržaškem območju.

Z NŠK imamo dogovorjen **sistem ene članarine** za obe knjižnici. Ta omogoča članom NŠK brezplačen dostop do vseh storitev Knjižnice Koper. Dogovor je ugoden tudi za člane koprške knjižnice, saj jim recipročno omogoča uporabo storitev NŠK, ki ima bogato zbirko domoznanskega in študijskega gradiva.

Članom NŠK zagotavljamo **brezplačno izposojlo slovenskih e-knjig sistema Biblos ter brezplačen dostop na daljavo do ostalih elektronskih podatkovnih zbirk**, ki jih Knjižnica Koper že vrsto let ponuja svojim uporabnikom: pravnega portala Ius-info, finančnega, davčnega in računovodskega portala Find-info, slovenske poslovne podatkovne zbirke Gvin, enciklopedijo Britannica Public Library Edition in zbirko časopisov Press Reader. Vsi omenjeni viri so dostopni preko spletne strani NŠK.

Z bibliobusom mesečno obiskujemo slovensko osnovno šolo in vrtec v Devinu. V Knjižnici Borisa Pahorja na Proseku **vzdržujemo premično zbirko** za Slovensko narodno manjšino na tržaškem.

Za premagovanje prostorske oddaljenosti med NŠK ter Knjižnico Koper (20 km) smo uspešno vpeljali dobro delujoč sistem **brezplačne medknjižnične izposoje** med obema knjižnicama.

V prostorih NŠK izvajamo različna **izobraževanja in delavnice** za uporabnike knjižnice in za zaposlene. Mladinski oddelek NŠK smo uspešno strokovno usposobili in opremili s kompleti za izvajanje delavnic Lego zgodbe s pomočjo programa Lego education. Priljubljene delavnice z mladimi sedaj redno izvajajo knjižničarke iz NŠK. Za šolarje, občasno pa tudi za druge ciljne skupine uporabnikov NŠK, organiziramo predstavitve in delavnice za uporabo e-virov. Strokovna izobraževanja vsako leto namenimo tudi zaposlenim (v letu 2018 npr. izobraževalno delavnico in literarni večer v okviru projekta Literatura v postprodukciji).

Leta 2017 smo v Kopru organizirali prvi delovni **sestanek obmejnih knjižnic za usklajeno načrtovanje knjižnične dejavnosti**. Udeležili so se ga direktorji in knjižničarji iz Novega mesta, Murske Sobote, Raven na Koroškem in Kopra. Leta 2018 smo, znova v Kopru, izvedli **strokovno posvetovanje**, ki so se ga udeležile vse zamejske in obmejne knjižnice. Na posvetovanju smo spoznali dobre prakse obmejnega knjižničnega sodelovanja in področja delovanja zamejskih knjižnic ter drugih partnerjev iz Italije, Avstrije, Madžarske, in Hrvaške (skupaj 12 strokovnih prispevkov).

V **bralno tekmovanje »Berimo z rovko«** smo vključili 10 slovenskih osnovnih šol iz Trsta. Knjižnica Koper je v ta namen prispevala koncept, spletno aplikacijo, knjižni regal, knjige in promocijsko gradivo. Knjižnica Koper vodi in organizira projekt, izvaja predstavitve šolam in upravlja spletno stran, NŠK pa koordinira slovenske šole v Italiji. Leta 2019/2020 se je k projektu priključila tudi Slovenska gimnazija iz Celovca (Avstrija), interes za priključitev k projektu pa so izrazile tudi zamejske osnovne šole iz Goriškega območja (Italija).

Sodelovanje obmejnih organizacij, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost slovenskemu prebivalstvu na slovensko-italijanski meji, smo skupaj z Goriško knjižnico predstavili v **informativni zgibanki »Združeni vam ponudimo več«**, ki poudarja skupne projekte in storitve, namenjene krepitvi slovenske kulture in jezika.

Domoznanska dejavnost Knjižnice Koper vključuje tudi področje tržaške pokrajine, kjer zbiramo vso gradivo, povezano s slovensko narodno manjšino v Italiji. Pri tem so nam v pomoč dolgoletna sodelovanja, vzpostavljena z velikim številom ustanov na Tržaškem in širše. Z NŠK sodelujemo v projektih digitalizacije, saj hrani izjemno bogato zbirko domoznanskega gradiva, zlasti starejše slovenske periodike. S knjižnicami sodelujemo tudi preko številnih skupnih projektov – NŠK smo aktivno vključili v projekte za razvoj bralne kulture, kot so **Primorci beremo, Primorci.si in Dobreknjige.si**. Zamejske knjižničarke so aktivne v Društvu bibliotekarjev Primorske in Notranjske, ki skrbi za razvoj stroke in

organizira srečanja za izmenjavo znanj in izkušenj. Skupaj sodelujemo tudi na tradicionalnih srečanjih treh dežel, ki potekajo v Kopru pod geslom »**Knjižnice brez meja**«, ipd.

- **Na Hrvaškem**

V Knjižnici Koper kot obmejni knjižnici sodelujemo tudi s knjižnicami in slovenskimi društvi v Istrski županiji ter v severnem delu Primorsko-Goranske županije (Reka). **Domoznanska dejavnost** Knjižnice Koper vključuje tudi področje Istrske pokrajine, zato zbiramo gradivo, povezano s Slovensko in Italijansko narodno manjšino na Hrvaškem, v Knjižnici Koper že več kot desetletje sodelujemo tudi v večjezičnem in večkulturnem »korpusu« treh dežel (Koper, Poreč, Trst) »**Forum Tomizza**«, z istrskimi knjižnicami smo sodelovali v oblikovanju **IBL – Istrskega biografskega leksikona**, z Gradsko knjižnico Poreč sodelujemo na vsakoletnem mednarodnem **festivalu »pročitanih knjiga« BOOKtiga**, s knjižnicami Istre sodelujemo na tradicionalnih srečanjih treh dežel, ki potekajo v Kopru pod geslom »**Knjižnice brez meja**«, ipd.

S splošnimi knjižnicami v hrvaški Istri smo uvedli **sistem ene članarine**. Ta omogoča njihovim članom brezplačen dostop do vseh storitev Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper in obratno. Leta 2019 smo brezplačen vpis in dostop do e-knjig ter drugih e-zbirk omogočili še članom Slovenskega doma – kulturno-posvetnega društva Bazovica (Reka).

Od leta 2017 s **potujočo knjižnico** mesečno obiskujemo Slovence v Umagu in Pulju, leta 2020 pa smo v dogovoru s Slovenskim kulturnim društvom Lipa Buzet v hrvaško proggo dodali še bibliobusno postajališče pred Osnovno šolo »Vazmoslav Gržalja«, kjer se učenci že tretje leto zapored udeležujejo pouka slovenskega jezika po modelu C (ocenjevani izbirni jezik). Slednji se bodo v šolskem letu 2020/2021 priključili tudi **bralnemu tekmovanju Berimo z Rovko Črkolovko**.

Premične zbirke knjižničnega gradiva, namenjene slovenski manjšini, ljubiteljem slovenskega jezika in slovenskim turistom, vzdržujemo v Gradski knjižnici Umag, v Slovenskem domu KPD (kulturno-prosvetno društvo) Bazovica (Rijeka) in v Oddelku Červar Porat Gradske knjižnice Poreč.

Za Slovence na Hrvaškem izvajamo (v prostorih Slovenskih kulturnih društev in/ali hrvaških splošnih knjižnic Istrske županije ter severnega dela Primorsko-Goranske županije) **izobraževanja**, namenjena spodbujanju rabe slovenskega jezika in razvoja bralne kulture (delavnice Lego zgodbe, izobraževanja za uporabo e-virov, gibalne pravljice ipd.), izmenjujemo **razstave in organiziramo skupne literarne večere**.

Pomembnejši projekti za Slovence v svetu

- **Bibliobus za Banjaluko**

Bibliobus za Banjaluko je projekt, ki smo ga v dogovoru s Slovenskim kulturnim društvom Triglav iz Banja Luke izvedli Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper in Narodna in univerzitetna knjižnica Republike Srbske Banja Luka. Skupaj smo vzpostavili dejavnost potujoče knjižnice na širšem območju Banja Luke in sicer tako, da smo v knjižnično mrežo vključili tudi posebna postajališča v Banja Luki, Laktaših in Slatini, ki so namenjena pripadnikom slovenske narodne skupnosti.

Že v letu 2018 smo se z Narodno in univerzitetno knjižnico Republike Srbske Banja Luka dogovorili, da jim bomo v trajno upravljanje brezplačno podarili bibliobus, ki smo ga v Knjižnici Koper nadomestili z novim. V zameno se je Narodna in univerzitetna knjižnica Republike Srbske zavezala, da bo v imenu in za Osrednjo knjižnico Srečka Vilharja Koper trajno izvajala bibliobusno dejavnost tudi za pripadnike slovenske narodne skupnosti v Banja Luki.

Svečano predajo bibliobusa smo ob sodelovanju Slovenskega kulturnega društva Triglav izvedli na slovenski kulturni praznik 8. februarja 2019 v Banja Luki. Bibliobus smo v Banja Luko predali z vso potrebno IKT opremo in s knjižnimi donacijami v slovenskem jeziku, ki smo jih zbrali preko Združenja splošnih knjižnic in so jih prispevale vse slovenske splošne knjižnice. Ob predaji smo knjižnici nudili tudi strokovno podporo pri vzpostavitvi delovanja bibliobusne službe.

- **Organizacija bralnega tekmovanja Berimo z Rovko Črkolovko**

Bralno tekmovanje »Berimo z Rovko Črkolovko« za slovenske šolarje v Banjaluki je mednarodni projekt, ki smo ga v letu 2019 začeli izvajati v dogovoru s Slovenskim kulturnim društvom Triglav iz Banja Luke. Projekt namenjamo zadovoljevanju knjižničnih potreb mladih Slovencev v Banja Luki.

Z organizacijo in izvedbo bralnega tekmovanja »Berimo z Rovko Črkolovko« za slovenske šolarje v Banjaluki skušamo tamkajšnjim slovenskim učencem petih razredov osnovnih šol iz Banjaluke in Slatin približati slovensko tiskano besedo in spodbuditi bralno kulturo s čemer lahko dolgoročno vplivamo na razvoj slovenske kulture po svetu in na pozitiven odnos z matično domovino Republiko Slovenijo.

Namen bralnega tekmovanja Berimo z Rovko Črkolovko je spodbuditi zanimanje za branje in izboljšati bralne navade med petošolci in šestošolci. S tekmovanjem želimo tudi med šolarji v Banjaluki ustvariti razredno klimo, ki bi bila pozitivno naravnana do branja in pri tem vključiti čisto vse posameznike – tako izjemne bralce kot tudi tiste, ki imajo odpor do branja. Pogoj, da se razred uvrsti je, da vsak posameznik do zaključka tekmovanja prebere vsaj eno knjigo. Ker je tekmovanje naravnano na oddelčno skupnost in ne na posameznika, celoten proces spodbuja medvrstniško kolegialnost, povezanost, možnost sodelovanja in timsko delo.

- **Delavnice Lego zgodbe**

V sodelovanju z Slovenskim kulturnim društvom Triglav Banjaluka smo leta 2018 preko posebnega razpisa realizirali projekt »Lego zgodbe«. Projekt je zajemal nakup kompletov LegoZgodb za Slovensko društvo (gre za didaktični pripomoček LegoStoryStarter, izdelek programa LEGO Education), izvedbo izobraževanja za učitelje in člane društva ter pripravo treh delavnic za otroke različnih starosti. Z uporabo lego kock in mini figuric so otroci svoje ideje oblikovali v zgodbe ter jih preko računalnika enostavno pretvorili v knjige, stripe ali časopisne članke. Tako so se otroci nevede, ob igri s kockami in ob uporabi sodobne tehnologije, utrjevali materin jezik. V društvu sedaj samostojno nadaljujejo z izvedbo delavnic.

Kosovelova knjižnica Sežana, direktorica mag. Magdalena Svetina Terčon

Kosovelova knjižnica Sežana izvaja svojo dejavnost v občinah, ki ležijo ob neposrednem stiku z Italijo, zato imamo veliko članov iz Italije. Od 5.178 aktivnih članov je v naši knjižnici kar **843** takih, ki imajo naslove stalnega bivališča v tujini, večinoma v zamejskih občinah.

Pogoji za dostop do gradiva so zanje enaki kot za ostale člane knjižnice, torej imajo v času epidemije prav tako možnost, da se včlanijo v knjižnico brez plačila članarine.

Ker je v Italiji prišlo prej do izrednega stanja kot pri nas, smo bili v Sežani prej obveščeni o razmerah v zvezi z epidemijo in začeli izvajati določene ukrepe. Čeprav je bila v Italiji že razglašena epidemija, so nas naši člani iz omenjenega prostora redno obiskovali in preživljali čas v knjižnici. Zaradi izrednih razmer je morala prakso predčasno zaključiti študentka bibliotekarstva, študentka FF; ki je prihajala iz Italije.

Ker delujemo na omenjenem področju, sodelujemo predvsem s posamezniki in ustanovami v Italiji.

- Veliko otrok iz zamejstva redno obiskuje ure pravljic. Pozitivno je to, da se jih udeležujejo otroci italijansko govorečih staršev, da bi jim približali slovenščino.
- Enkrat mesečno izvajamo na našem mladinskem oddelku bibliopedagoške ure za otroke iz Vrta Šempolaj.
- Pri nas vsako leto opravljajo prakso dijaki iz Liceja Slomšek v Trstu.
- Študijski krožek Zgodbarnica, ki deluje v knjižnici Kozina, se večkrat predstavlja v tujini (Bazovica – I, Reka – HR)
- Knjižnica Komen sodeluje z Slovenskim stalnim gledališčem Trst (abonma, izposoja gradiva na temo predstave, ki si jo grejo ogledat)
- Narodna in študijska knjižnica Trst (izmenjava razstav)
- Predstavitve literarnih del zamejskih pisateljev (v sodelovanju z Založništvom tržaškega tiska in Mladiko)
- sodelovanje na bralni znački Pod svinčenim nebom, ki jo v spomin na dogajanje med obema svetovnima vojnama organizira NŠK Trst
- sodelovanje z zamejskimi društvi, ki pri nas predstavljajo svoje delo (npr. Društvo Bani)
- posamezniki se udeležujejo literarnih in drugih dogodkov v knjižnici

Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto, direktor Luka Blažič in pomočnica direktorja Irena Muc

Število vpisanih Slovencev v Gradsko knjižnico "Ivan Goran Kovačić" Karlovac je 30 uporabnikov. ki tudi uporabljajo biblos in e-knjige. Gre predvsem za ljudi, ki obiskujejo slovenski jezikovni tečaj v knjižnici Karlovac. Članarine ne plačajo in imajo vse ugodnosti kot ostali uporabniki knjižnice.

Program obmejnosti: obisk potujoče knjižnice v OŠ Žakanje in Kamanje; Slovenski dnevi na Hrvaškem; obeležitev kulturnega praznika 8. februarja; PoPslastice; BZ za odrasle, slovenske urice za predšolske otroke. Sodelovali smo s knjižnicami Zadar, Bihać, redni vsakoletni program pa izvajamo s knjižnico Karlovec.

Ljudska knjižnica Metlika, direktorica Marta Strahinić

LJUDSKA KNJIŽNICA METLIKA sodeluje z našimi rojaki v tujini v okviru mednarodnih poletnih kulturnih prireditev »Pridi zvečer na grad« že od samih začetkov leta 1993. Na metliškem grajskem dvorišču so nastopili:

- 31. 7. 1993 – folklorna skupina Soča iz Hamiltona (Kanada, Ontario)
- 5. 7. 1994- nastop pevskega zboru Jadran iz Clevelanda (ZDA) – enega najstarejših slovenskih pevskih zborov v ZDA
- 7. 7. 1995 – Slovenska folklorna skupina Planika (Kanada)
- 18. 7. 1998 – nastop pihalnega orkestra iz pobratenega mesta Ronchi – Italija

- 21. 7. 1999 – folklorna skupina Nagelj (Kanada)
- 21. 8. 2008 – pevski zbor in folklorna skupina »Planika« (Zrenjanin – Srbija)
- 10. 7. 2010 – Folklorna skupina Mladi glas (Toronto)
- 17. 7. 2017 – Folklorna skupina Mlad glas in Planika (Toronto)

Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem, direktorica mag. Irena Oder

Koroška osrednja knjižnica sodeluje s Slovensko študijsko knjižnico v Celovcu (SŠK), ki z gradivom oskrbuje preko 20 knjižnic slovenskih društev na dvojezičnem ozemlju Koroške v Avstriji.

Ministrstvo za kulturo financira nakup pribl. 650 enot gradiva za SŠK, ki ga izvedemo v KOK.

2.

KOK na podlagi neposrednega poziva MK za podporo razvoju knjižnične dejavnosti na obmejnem območju v sodelovanju s SŠK omogoča/izvede:

- Brezplačno medbibliotečno izposajo za uporabnike, člane SŠK
- Bralno značko Korošci pa bukve beremo, tudi seznam knjig za lahko branje, saj mnogi slabše poznajo slovenski/materni jezik
- Pravljične urice z Dragano in Dadijem (po okoli 60 vrtcih in šolah na avstrijskem Koroškem)

3.

- V KOK je včlanjenih 23 prebivalcev avstrijske Koroške.
- Tudi v plačilu članarine so izenačeni z našimi bralci. Tudi njim je v času koronavirusa omogočen brezplačen vpis in pod enakimi pogoji torej dostopajo tudi do naših e-virov in tudi do e-knjig.
- SŠK to možnost oglašuje na svoji spletni strani.

Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica, direktorica Irena Škvarč

Goriška knjižnica je obmejna knjižnica, kar pomeni, da intenzivno sodelujemo s Slovenci v Italiji in slovenskimi knjižnicami na tem področju. V imenu slovenskih knjižnic v Italiji sodelujemo predvsem z Narodno in študijsko knjižnico Trst in Slovensko knjižnico Damira Feigla Gorica.

Statistika:

- Leto 2019: 1069 aktivnih članov iz tujine
- Obdobje 01-01-2020 do 15-04-2020: 728 aktivnih članov iz tujine
- V letu 2019 se je vpisalo 254 novih članov iz tujine
- V obdobju 01-01-2020 do 15-04-2020 se je vpisalo 24 novih članov
- V obdobju 01-01-2020 do 15-04-2020 se je preko Biblos-a e knjige izposodilo 52 članov iz tujine

Potujoča knjižnica:

Goriška knjižnica obiskuje dve slovenski šoli v Italiji in sicer:

- OŠ Prežihov Voranc Doberdob (Večstopenjska šola s slovenskim učnim jezikom)

- Slovenska OŠ Ludvik Zorzut in slovenski Otroški vrtec v Bračanu (– od septembra 2019)
- OŠ s slovenskim učnim jezikom Pavla Petričiča v Špetru (Dvojezična večstopenjska šola).

V letu 2019 smo imeli na Potujoči knjižnici aktivnih 489 članov iz tujine (OŠ, ki jih obiskujemo).

V letošnjem letu smo se dogovorili, da bomo poleg OŠ v Doberdobo obiskali tudi vrtec. Skupaj so si izposodili 3690 enot.

Nakup knjižničnega gradiva:

Kot knjižnica na obmejnem območju v poziv za sofinanciranje knjižničnega gradiva vključujemo tudi knjižnice Slovencev v Italiji.

Letos bodo sredstva pridobile sledeče knjižnice v Italiji:

- **Goriško:**
 - Slovenska knjižnica Damir Feigel - Gorica,
 - Občinska knjižnica Doberdob,
 - Občinska knjižnica »Sandro Pertini« - Ronke,
 - Občinska knjižnica Sovodnje ob Soči,
 - Občinska knjižnica Števerjan,
 - Knjižnica Krmin – oddelek s slovenskim gradivom.
- **Videmsko:**
 - Knjižnica »Salvatore Venosi« pri slovenskem kulturnem središču Planika – Ukve,
 - Knjižnica Kulturnega društva Ivan Trinko – Čedad,
 - Dvojezična večstopenjska šola Špeter.

Skupni projekti oz. projekte, v katere vključujemo tudi slovenske knjižnice v Italiji:

- Bibliobus
- Strokovna srečanja in izobraževanja, delavnice
- Festival Librilliamo
- Primorci beremo
- Rastem s knjigo
- Top tip v centru
- Bralnice pod slamnikom
- domoznanska dejavnost (zbiramo tudi gradivo Goriške in Videmske pokrajine)
- digitalizacija
- izmenjava razstav
- Primorci.si
- Dobreknjige.si

Knjižnica Antona Tomaža Linhart, Radovljica, direktorica Božena Kolman Finžgar

Že vrsto let sodelujemo z učiteljicama dopolnilnega pouka slovenščine: od 2013 v Banja Luki in od 2016 v Berlinu, v Banja Luki tudi z Društvom Slovencev Republike Srbske Triglav.

Branje na daljavo

Projekt je namenjen bralni vzgoji in branju v slovenskem jeziku. Sodelujemo z Društvom Slovencev Republike Srbske »Triglav« Banja Luka in učiteljico dopolnilnega pouka slovenščine v Banja Luki, Slatini, Tesliću in Prijedoru. Omogočamo jim dostop do knjig in revij ter sodelovanja v bralni akciji spodbujanja branja Knjižnica – veselje zakladov. Le ta je namenjena tako odraslim kot otrokom. Zanje smo zbirali knjige in revije, ki smo jim jih izročili v Banja Luki na začetku bralne akcije (začetek november 2013). Na koncu (junij 2014

in od takrat vsako leto) smo tistim, ki so uspešno zaključili bralno akcijo Knjižnica – veselje zakladov podelili diplome in nagrade (čokolade Gorenjka). V jeseni 2016 se je pridružila še učiteljica dopolnilnega pouka slovenščine v Berlinu le v bralni akciji spodbujanja branja Branje na daljavo (zaradi oddaljenosti brez revij in knjig). Tudi njim podelimo nagrade in čokolade (pošljemo po pošti).

V Pravilniku o splošnih pogojih poslovanja Knjižnice A. T. Linhartaradovljica (v nadaljevanju besedila Poslovnik) imamo v ceniku, med drugim, navedeno: člani do 18. leta starosti, brezposelni: brezplačno; članarina samo za izposojeno e-knjigo preko spletnega portala Biblos: 5€ (seveda za tiste nad 18 let). Uvedli smo jo z namenom, da se lahko v člani kdorkoli od koderkoli. Vsa določila v Poslovniku valjajo za vse člane enako.

Ta trenutek imamo 5 članov, ki nimajo občine stalnega prebivališča v Sloveniji - 2x Poljska, 2x Avstrija, Švica. Koliko jih od teh uporablja Biblos, nimamo podatka. Za dve od teh vemo, da sta plačali članarino samo za Biblos (Poljska).

Vsebine na naši spletni strani so brezplačne in dostopne vsem, ki imajo dostop do spleta.

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, direktorica mag. Klaudija Šek Škafar

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota je splošna knjižnica, ki deluje tudi na obmejnem območju in kot taka pri izvajanju knjižnične dejavnosti posebno pozornost posveča Slovincem v Porabju na Madžarskem. Njene naloge izhajajo iz 26. člena ZKnj-1, tako da svojimi različnimi storitvami, vsebinami in projekti skrbi za dostopnost knjižničnega gradiva v slovenskem jeziku, za ohranjanje slovenskega jezika in narodnosti, izvaja bralne projekte, pravljíčne ure, knjižnično vzgojo in informacijsko opismenjevanje, se z Zvezo Slovencev na Madžarskem, Generalnim konzulatom RS v Monoštru in drugimi organizacijami v zamejstvu povezuje na strokovni in kulturni ravni, prav tako se povezuje in sodeluje pri izmenjavi dobrih praks z ostalimi slovenskimi splošnimi knjižnicami, ki delujejo na obmejnem območju in njihovimi knjižnicami v zamejstvu. Dostopnost knjižničnega gradiva za Slovence v zamejstvu zagotavlja s potujočo knjižnico oz. bibliobusom od leta 2000 (osrednje knjižnice Slovencev na Madžarskem ni). Kot splošna knjižnica zbira, obdeluje, hrani in posreduje dela, ki so v kakršnikoli povezavi s Slovenci v zamejstvu (Slovensko Porabje) in tudi po svetu (izseljeniška literatura) ter opravlja druge naloge iz 2. in 16. člena ZKnj-1.

S Slovenci v zamejstvu se izvajajo naslednji projekti:

- bralni projekt za razvoj in dvig bralne kulture ter spodbujanje bralne pismenosti (Slovenska bralna značka potujoče knjižnice PIŠK MS),
- projekt Pravljične ure za najmlajše s punčko in fantkom iz cunj v vzgojno-izobraževalnih ustanovah,
- projekt Slovenska polica v OŠ Gornji Senik in OŠ Števanovci,
- projekt Pravljični popoldnevi z ustvarjalnicami za mlade družine v sodelovanju z Generalnim konzulatom RS v Monoštru,
- projekt za oživljanje in ohranjanje kulturne dediščine (Obujamo dediščino s pravljíčnimi večeri za odrasle),
- projekti digitalizacije pisne kulturne dediščine (časopis Porabje, Slovenski koledar),
- raziskovalni projekti, katerih izsledke izdajamo v knjižni obliki v namen ohranjanja kulturne dediščine in jezika v zamejstvu ter obenem približevanja zamejskega življenja in dela v nacionalnem prostoru (izdaja knjižnih del: Porabje na starih slikah (2016), Porabska bibliobusna proga Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota (2017), Fajn je bilou: zgodbe iz življenja Porabk in Porabcev (2018), Gimnazija Monošter in njen pomen za Slovence v Slovenski krajini (načrt v 2020).

S Slovenci po svetu se izvajajo naslednji projekti:

- projekt digitalizacije (Amerikanski Slovincov glas),
- projekt Izseljensko gradivo v Bethlehemu v Pensilvaniji.